

СТАНОВИЩЕ

**От доц. д-р Людмила Павлова Векова – ПУ „П.Хилендарски“
върху дисертационен труд за присъждане на научната и образователна
степен „доктор“ по професионално направление 3.4. Социални дейности
(Организация и управление на социалната работа)
тема: „ПРОЕКТИРАНЕ И АНАЛИЗ НА ТРУДА НА СОЦИАЛНИЯ
РАБОТНИК В ДЪРЖАВНАТА СФЕРА НА СОЦИАЛНОТО
ПОДПОМАГАНЕ”**

**Автор: Атанас Людмилов Генчев – задочен докторант
СУ „Св. Климент Охридски”- Факултет по педагогика
Катедра „Социална работа”**

Научен ръководител доц. д-р Росица Симеонова

Биографични данни, образователна и професионална кариера

Атанас Людмилов Генчев е роден на 20.02.1886г. Средното си образование завършва в 148 СОУ „Любомир Милетич” в гр. София през 2004г. Висше образование - ОКС „Бакалъвър по социални дейности“ придобива в Софийски университет „Св. Климент Охридски” през 2013г., а през 2014г. завършва ОКС „Магистър“ - Управление на институции за социална работа.

В периода 2015-2018г. е редовен докторант към катедра „Социална работа“, Факултет по педагогика на СУ „Св.Климент Охридски“, професионално направление 3.4. Социални дейности .

Участва в обучения за повишаване на квалификацията, организирани от Фондация „Приятели 2006”, гр. София – „Професионални умения за разрешаване на проблеми при работа с деца в домове“ (2011г.); „Професионални умения за разрешаване на проблеми при настаняване на дете в приемно семейство. Знания и умения по основните критерии при избор на приемни родители“ (2011г.)

Професионалната реализация на Атанас Генчев започва в Софийска професионална гимназия по туризъм и продължава като експерт по осигуряването в Териториално поделение на НОИ гр. София. От 2016г. и понастоящем е асистент

към катедра „Социална работа“, Факултет по педагогика на СУ „Св. Климент Охридски“.

Следва да се подчертае участието на Атанас Генчев в няколко проекта - проект към СУ „Св.Климент Охридски“, №115/15.04.2011г. на тема „Супервизията в геронтологичната социална работа“; проект по НИС към СУ „Св. Климент Охридски“ №145/25.04.2015г. на тема „Проучване на подготовката на докторантите по социални дейности - мотивация, качество, реализация“; проект „Полицентрично инспектиране на мрежи от училища“ 2014-1-UK01- KA200-001798 по програма Erasmus+ в периода 01.01.2016 г. - 31.08.2017 и проект „Национална кръгла маса с международно участие „Пътища на професионализма в социалната работа - 20 години специалност „Социална работа в Софийския университет“, в резултат на което докторантът има публикувани 2 студии в Годишник на Софийски университет „Св. Климент Охридски“, 3 статии - от които 2 са публикувани в списание „Социални дейности“ и 1 доклад.

Представяне на постиженията в дисертационния труд

Представения дисертационен труд е със значителен общ обем от 439 стандартни страници, като същинската част на труда е 340 стр., а приложенията са 98 стр. Структурирана е логически в увод, три глави, заключение, използвана литература от 170 източника и 15 приложения. От използваните научни източници 150 са на български език, 8 – на руски и 12 – на латиница. Дисертационният труд включва 90 таблици, 18 схеми и 28 диаграми.

Дисертационният труд е посветен на значим и недостатъчно изследван проблем в организацията и управлението на социалната работа, който не е бил предмет на други проучвания в тази област. Изследователският интерес е насочен към сложна и многоаспектна тема с отражение в теорията и практиката на социалната работа, а подходът за нейното изясняване е комплексен и оригинален .

Дизайнът на труда като дейност по управление на човешките ресурси е основата, от която стартира работата върху темата на дисертационния труд, като той е разгледан в аспекта на специфичното му проявление в дирекциите „Социално подпомагане“ в качеството им на държавни организации в сферата на социалното

подпомагане. Значението на дизайна и редизайна на труда и възможностите, които създава за решаване на проблеми в организацията на социалната работа предопределя избора на темата и оформянето на концепцията и замисъла, на цялостния подход, методологията и методика на изследване и интерпретация на проблематиката в конкретното ѝ проявление

В увода е представена концептуалната рамка на изследването и е обосновано значението на изследваната проблематика .

Първа глава на дисертационния труд е ориентирана към разглеждане на теоретичните основи на дизайна на труда като дейност по управлението на човешките ресурси, към анализиране на статута, организационната структура и функциите на дирекция „Социално подпомагане“ като основна държавна институция, осъществяваща социалното подпомагане у нас и обосноваване на необходимостта от прилагане на дизайн на труда в тези структури като възможност за оптимизиране на труда на социалните работници.

На базата на исторически обзор и анализ на управленските теории с фокус възникването и развитието на теорията за дизайн на труда, е изведена неговата дефиниция „като творчески и управленски процес на проектиране и анализ на длъжности с цел осъществяване на целите на организацията по най-добрия и ефективен начин при използване на ресурсите ѝ (материални, технологични, финансови и човешки).“ Представени са методите за дизайн на труда, включващи анализ, проектиране, стандартизиране и нормиране, измерване и отчет, организиране. Разгледано е значението и връзката на дизайн на труда с другите дейности от управлението на човешките ресурси.

Извършен е исторически обзор на развитието на организациите за социална работа в България и е разгледан е статута, организационната структура и функциите на дирекция „Социално подпомагане“ като специално внимание е отделено на трудовите задължения и отговорности на социалния работник в ДСП. На базата на анализа на характеристиките и условията на труд в ДСП, на дизайна на труда в ДСП са изведени някои характерни проблеми в социалната работа като претоварване, стрес и бърнаут синдром

Втора глава представя резултатите от проведено за първи път в сферата на социалното подпомагане количествено-емпирично проучване на съдържанието, характеристиките и условията на труда на социалните работници в ДСП на базата на авторски инструментариум за анализ на характеристиките на труда, съобразен с особеностите на организациите за социална работа. Реализирано е достатъчно представително проучване чрез комплексна методика, която включва адаптирани и стандартни инструменти. На базата на анализ на резултатите е разработен модел за дизайн и редизайн на труда на социалния работник в ДСП

Трета глава представя модел на дизайн и редизайн на труда на социалния работник в ДСП на базата на изводите от теоретичния анализ и проведеното емпирично проучване като възможност за преодоляване на съществуващи проблеми в организацията на социалната работа и в професионалната реализация и качеството на работа на социалните работници.

Предложен е логически обвързан и последователен модел за дизайн, съдържащ 7 конкретни стъпки, както и модел за редизайн

Моделите са оценени от широк кръг специалисти (университетски преподаватели, експерти в дирекция „Социално подпомагане“ и ръководители, главни социални работници и социални работници от ДСП) на базата на конкретно разработен за тази цел въпросник, което определя тяхната практическа приложимост и бъдеща ефективност.

Основни научни приноси

Приносите отразяват основните научни постижения в дисертационния труд. Те са с теоретико-емпиричен характер, с приложна и практическа значимост за професионално направление „Социални дейности“. Като приемам формулираните от докторанта приноси бих акцентирала върху следните приносни моменти в дисертацията:

- задълбочено теоретично изясняване на понятието „дизайн на труда“ като съставен елемент на политиката по управление на човешките ресурси и връзката му с останалите дейности;

- дефиниране на понятието и извеждане на концепцията за „дизайн на труда“ като възможност за оптимизиране на характеристиките на работните места и на характеристиките на хората и за преодоляване на проблемите в организацията на труда на социалните работници;

- осъществен цялостен анализ на труда на социалния работник в дирекция „Социално подпомагане“ на базата на разработен инструментариум за анализ на характеристиките на труда в ДСП;

- формулирани изводи по отношение характеристиките на труда на социалните работници в ДСП чрез разработен въпросник за дизайн на труда;

- дефинирани специфични проблеми и недостатъци в организацията и дейността на социалните работници;

- разработен конкретен модел за дизайн и редизайн на труда, адаптиран към социалните работници в дирекция „Социално подпомагане“ с цел преодоляване на специфичните за тези организации проблеми при управлението на човешките ресурси.

Преценка на автореферата и публикациите по дисертационния труд

Авторефератът в обем от 98 страници съответства на изложението в дисертационния труд и представя адекватно, цялостно, подробно и по коректен начин съдържанието и основните постижения в него.

Направените четири публикации по темата на дисертационния труд – 2 студии, 1 статия в реферирани и индексирани периодични издания (сп.Социална работа“ и 1 статия в сборник (Юбилеен сборник „Пътища на професионализма в социалната работа“) са достатъчно представителни и отразяват проблематиката, обект на изследователска работа в дисертационния труд

Препоръки

Могат да се отправят общи препоръки за продължаване на изследването и разширяване на неговия обхват чрез включване и на повече структури от системата на социалното подпомагане, в т.ч. и на организациите, предоставящи социални

услуги, като получените резултати бъдат използвани за разработването на адекватни стандарти за социална работа.

Добре би било съдържанието на дисертационния труд да получи публичност, което ще допринесе да бъдат предприети практически стъпки за разрешаване на съществени проблеми в организацията и управлението на социалната работа.

Заключение

В резултат на анализа на постиженията, доказаните резултати и очертаните безспорни приноси с пълна убеденост давам положителна оценка на дисертационния труд и предлагам на членовете на уважаемото научно жури да присъдят на **Атанас Людмилов Генчев** научната и образователна степен „Доктор” по научна специалност „Организация и управление на социалната работа“, професионално направление 3.4. Социални дейности, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки.

София, 06.05.2019г.

/доц.д-р Людмила Векова/